

Савельєва О. М.

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

лаборант кафедри земельного та аграрного права

**Про деякі напрями розвитку органічного землеробства
в аспекті сталого розвитку агросфери**

Сучасним об'єктом аграрно-правового регулювання та передумовою реформування галузі аграрного права виступають суспільні відносини в сфері забезпечення сталого розвитку агросфери в процесі функціонування

аграрного сектору економіки й сільських територій, агроландшафтів, агробіоценозів і агроєкосистем, задіяних в сільськогосподарській діяльності.

Застосування «зелених» методів і технологій у сільському господарстві й тісно пов'язаній з ним діяльності одночасно вирішує проблеми деградації земель сільськогосподарського призначення і довкілля в цілому та сприяє соціально-економічному розвитку сільських територій, а також розширює експортні можливості держави й міжнародне співробітництво в агротуристичній сфері. На думку експертів, органічне сільське господарство надає країнам Східної Європи можливості доступу до зростаючих міжнародних ринків, створення нових і більш прибуткових робочих місць, розвитку сучасних видів агробізнесу й сільського туризму, пристосування до зміни клімату, відродження сільської місцевості та збереження природоресурсного капіталу, від яких залежать перспективи сталого соціально-економічного розвитку агросфери [1].

Основними напрямками сталого розвитку агросфери виступають: (а) створення правової основи переходу до сталого розвитку, включаючи вдосконалення чинного законодавства, що визначає, зокрема, економічні механізми регулювання природокористування та охорони навколишнього природного середовища; (б) розробку системи стимулювання господарської діяльності та встановлення меж відповідальності за її екологічні результати, при яких біосфера сприймається вже не тільки як постачальник ресурсів, а й фундамент життя, збереження якого має бути неодмінною умовою функціонування аграрного сектору економіки та окремих його складових.

У Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 р. № 806-р, найважливішими цілями його розвитку проголошено раціональне використання земель сільськогосподарського

призначення та зменшення техногенного навантаження аграрного сектору на навколишнє природне середовище за принципом стимулювання сільськогосподарських товаровиробників до раціонального аграрного природокористування.

Так, одним з перспективних напрямів диверсифікації сільської економіки виступає сільський туризм. Для прикладу, Італійська асоціація органічного сільського господарства запустила в Італії спеціальну програму для органічного сільського туризму, яка містить конкретні стандарти для так званих біо-екологічних курортних ферм на основі органічного землеробства та використання екологічного матеріалу для будівництва (наприклад, застосування систем з відновлювальними джерелами енергії і т. д.). Стандарти націлено на визначення стійкого способу організації та управління конкретними туристичними службами в сільських районах.

В системі екологічного туризму в поєднанні з органічним агротуризмом органічні сільськогосподарські послуги включають органічні продукти харчування та відпочинок в будинках, побудованих з екологічних матеріалів й інфраструктури фермерських господарств, включаючи застосування поновлюваних джерел енергії та інші екологічні заходи. Комплекс заходів у сфері ведення органічного агротуризму поєднує органічне землеробство, а також енергозбереження, оптимізацію використання води й скорочення та утилізацію відходів. Важливим є також те, що органічний агротуризм встановлює зв'язок між конкретною сільською територією, її культурою та традиціями.

Органічними фермами можуть бути організовані органічні агротури, в рамках яких туристам будуть запропоновані різноманітні види діяльності (ознайомлення з технологіями органічного землеробства, участь у виставках-ярмарках органічної продукції, тематичні семінари з проблем правового забезпечення процедури сертифікації органічного виробництва,

запровадження сільськогосподарської біоенергетики тощо). Розвиток та впровадження діяльності органічних фермерських господарств і органічного агротуризму сприятиме збереженню біорізноманіття та культурного надбання території місцевих громад, цілісності екосистем та місць проживання, наповненню місцевих бюджетів і т. д.

Викладене дає підстави виділити деякі основні тези щодо розвитку органічного землеробства в Україні: по-перше, назріла необхідність комплексного осмислення органічного землеробства як юридичної категорії та її закріплення; по-друге, відсутність стратегії розвитку органічного землеробства, а також стандартів агротуризму в Україні гальмує процес розвитку в тому числі й сільського органічного туризму; по-третє, суспільні відносини, що виникають в процесі організації та здійснення органічного землеробства, мають дуже важливе значення для соціально-економічного розвитку сільських територій. Вони виступають предметом правового регулювання та потребують системного правового впливу нормами аграрного, земельного та екологічного права. Перспективним напрямом розвитку органічного землеробства й диверсифікації сільської економіки доцільно вважати органічний агротуризм.

Список використаних джерел

1. Органическое сельское хозяйство: возможности для экологизации экономики, продвижения торговли и приращения природного капитала: ЮНЕП. URL: https://www.unep.org/greeneconomy/sites/unep.org/greeneconomy/files/flyer_organic_agriculture_russian.pdf (дата звернення 08.09.2017).

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»

29-30 вересня 2017 року

Харків - 2017

Правові засади ведення органічного землеробства: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (29-30 вересня 2017 року) / за ред. Шульги М.В. – Харків: «Доміно», 2017. – 246 с.

За зміст та якість матеріалів відповідальність несуть автори публікацій.